

ABONNEMENT

Pays étrangers

Pour un an : 2 Dolars

Edition spéciale : 3 Dolars

ADRESSE

«İdjtihad» Constantinople

Téléph : St. 865

xxviième ANNÉE

15 Décembre 1931

İCTİHAD

Türkçe ve Fransızca

İLMİ, EDEBİ, İKTİSADİ

No : 335

ABONNEMAN

Seneliği (24 Nusha) Türkiye

için: 2 1,2, Â'lâ kâğıdlısı

5 liradır

ADRES

Cıgaloğlunda İctihad Evi

Tarihi Te'sisi :

1904 — Genève

Yirmi yedinci sene

15 Kânunı evvel 1931

Eylul gamle titrerken sararan yapraklarda ,
 Ürperdi son nefsi güneşin ufuklarda,
 Kızıl bir Nil kaynıyor göllerin ortasından !

Sariyor ufukları karanlık perde perde ,
 Toprak; devadır, diye altı bin yıllık derde ,
 Kan şerbeti içecek günün altın tasından.

Dr. Kaya

‘Aşk kasideleri

XI

Dinle ilk sevdanın ilk nağmesini.

Dinle bir şa'irin ilk aşk sesini.

Bu bir masal değil, bir yalân değil ;
 Değişmez hilkatin önünde iyil ...

“ Üridis „ nemflerle gezerken kırdı,
 Ayağı bir anda yandı çayırda .

Sazıla dağları titreten « Orfe » ;
 Daha irişmeden aşkta hedefe .

Yarını gayp etti yılan zehirle ,
 Bütün dünyaları getirdi dile .

« Üridis » ilâhî, levent bir kızdı ;
 Kızların içinde yeşil yıldızdı .

Fusunlu gözleri aya bakdıkca ;
 Sularda sihirli renkler yakdıkca .

« Orfe » nin sazından taşan nağmeler ;
 En vahşi dağların göksünü deler.

Kudurmuş kurtları uyuştururdu ,
 Çağlayan, köpüren sular dururdu .

Şa'ir sinesine almadan onu ,
 Yaslarla örtüldü aşkının sonu .

Artık Kitaresi gökleri sardı ,
 Aşkının sesleri « Ereb » e vardı .

Ruhunun telleri ağlarken ayda ,
 İlâhlar dinledi muzlîm sarayda ...

Ölüm geçitleri içten inledi ,
 Sallanan serviler yasla dinledi .

Alnını ateşle koyarak yere ;
 Aşkını anlattı cehennemlere .

« İlâhe » nağmeden rikkate geldi.

Kalbin feryatları kalbini deldi .

Ürperdi saçları, sesi titredi ,
 Muhteşem tahtından eyilüp dedi :

« Al , götür yarını yalnız bir şartla ;
 Arkana bakmadan hududu atla . »

Şa'ir zulmetleri neş'eyle aştı ,
 Güneş diyarına birden yaklaştı .

Müfsit bir şübheyle burkuldu kalbi ;
 Dönünce « Üridis » uçuşu sır gibi .

Ardından isyanla yattı yerlere ,
 Kendini kül gibi attı yerlere .

Dalğa, dalğa sardı sahrayı bir sis ;
 « Üridis » , « Üridis » , heyhat « Üridis » .

Halâ aks edermiş onun son sesi ,
 Sislerde yanarmış halâ bestesi .

İşte o şa'ir gibi mahşerde anacağım ,
 Ben bir toz olsam bile izinde yanacağım .

Bir gün görmesem bile saçlarını uykuda ;
 Son zerrem hayalini içecek durğun suda ,

Gayyaların üstünde yükselecek bir ara ;
 Sesim bir âlev gibi « gel, gel ey « Peristera » .

Salih Zeki

Japon ve Çin ihtilafi

23 Octobre 1931 tarihli **Lu** mecmu'asi **Tokio** da çıkan **Yomuri** gezetesinden **Japonya**, **Manchourie** üzerinde ki **hukukunun her ne bahasına olursa olsun mudafa'a edecek** » adlı bir mekaleyi nakl ediyor . Mekale şu satırlarla başlıyor : Embrouillée et dupée par une fantomatique ombre chinoise , présentée par le délégué de la Chine , notre respectable et divin . S. D. N. cherche le moyen d'intervenir dans l'affaire de la Mandchourie . La S. D. N. n'a pas, hélas ! cette fois-ci , l'oeil sûr . Irritée et troublée, elle ne fait que des gaffes. »

Sonra ez cümle şu sözleri söylüyor :

Biz Japonyalılar, **Rhin** in Fransızlar, **Cor-fou** nun İtalianlar tarafından işgalini ister istemez tehattur ediyoruz Cem'iyyeti Akvam bunlara karşı 'aciz bir seyirci kaldı . Bizim **Mandchourie** isimizin bu iki vaki'a ile kabili kıyas olduğunu kabul edelim. Biz arada büyük ve cezri bir fark görüyoruz ...

Mandchourie bizim müstemlekemiz değil , fakat orada 200.000 Japon ve bir milyon **Corée** li bizim himayemize muhtacdır Cem'iyyeti Akvam misakının 11 inci maddesi bu işe kabili tatbik değildir . Biz futuhat ve müstemleke yapmak dersini Avrupadan aldık . Eyice sirkat etdikden sonra sarık pek 'afif ve halim bir va'ız oluyor! Eğer musa'id vaktiniz varsa Asya haritasi üzerine bir nazar 'atf ediniz ... Asyanın sulhperverliğini ve hilmini kim bozdu?..

Hulûsa olarak denebilir ki Japon muharrir, Japonyayı bu tecavüz hareketinde haklı gösteriyor. Fakat bu satırlardaki mutala'a ve muhakemelerin arkasınada « Mitraillouse » ler ve mu'azzam süngü ormanları görülüyor .

Çinlilerin, Çin-Japon mu'ahedesi, ahkâmını bozduklarını ileri sürülüyor . Hakikat şudur ki hikaye , suyu bulandırmakla kurtun itham ettiği kuzunun hikâyesidir . **Kuvvet** ve za'f yan yana gelince da'ima bu nağme okunur .

400 Milyon (Çin) in bir tek günahı vardır, ki cezasını, ahiretleri olmadığından, dünya da çekiyorlar . Bu günah kuvvetsiz ve nifaklı olmalarıdır. 1902 de , Alman, Fransız, Rus etc. Muttefik kuvvetleri tarafından gördükleri , insanlık ve medenilik için çok yüz kızartıcı şiddetler, te'addiler onları derin uykularından temamilen uyandıramadı . Yazıklar olsun!

Kuvvetli olmaya bakalım , kuvvetli olmaya bakalım! Japonlar her hususda kuvvetlidirler:

Günlük arkadaşların yaşadıklarına göre **9 ay zarfında TÜRKİYE ye 14 milyon liralık Japon malı satmak ve Türkiyeden yalnız 45 bin liralık mal almak da bir-nevi' kuvvettir .**

Biz bu nevi' kuvvetle de kuvvetli olmaya da'vetliyiz . Gençler ! biliniz bunu !

Dr. AB. DJ.

YEHUDİ KAVMINİN CİHANDA NÜFUSCA MEVKİİ

Avrupada yerleşmiş yehudi nüfusunun mik-darı 9,785,000 hesab edilmiştir. Bunun 3,125,000 i **Lehistan** da yaşamaktadır . 2,970,000 i **Rusya** dadır . 8,000 i **Romanya** dadır . 585,000 i **Almanya** dadır. 473,000 i **Macaristan** dadır. 330,000 i **Techoslovaquia** dadır, 300,000 i **İngiltere** dedir , 220,000 i **Austriya** dadır , 161,000 i **Lithuanıa**dadır , 160,000 i **Fransa** dadır, 120,000 i **Hollanda** dadır .

Avrupanın diğer memleketlerindeki yehudi nüfusu mecmu'u 100,000 den azdır. **Finland** da ancak 1800 , **Luxembourg** da 1700 , **Norvege** de 1400 yehudi mevcuttur .

Almanya'da doğum ve ölüm

1930 senesi esnasında her hayat 1,126,000 doğuma mukabil Almanya da 710,000 ölüm olmuştur . 1929 da ise doğum nisbetinde 20,630 'aded tenezzül var sebebi sefalet , açlıktır .

Le Mois

DARÜLBEDAYİDE

Yeni temsiller ve «İstanbul sokaklarında»

Bu mevsim şimdiye kadar oynanan eserlerin en güzeli Mükerrerem Alaettin Hfnin (André Bisson) dan naklettikleri (kalbin sesi) dir. Çok temiz bir türkçeyle yazılan bu eserden kendinin geçginliğinden ürkererek sevmekte olduğu genç bir ressamın aşkını reddeden içli ve hazin bir kadının ve büyük bir izzeti nefis